

Vuä'ppõõzz videoi plaanummša da raajjmõ'sše

Sää'mtee'gğ škooultõs- da mättmateriaalkoontâr

da Aarktlaž pedagogiikk II -ha'ŋkkõs

Anni-Sofia Niittyvuopio 2021

Rajjum vue'ssen Sää'mnuõri čea'ppvuõđpeeiv da Aarktlaž pedagogiikk II -ha'ŋkkõõzz škoolid riáššum škooultõõzzid videoi raajjmõõžžâst.

Sää'mtee'gğ škooultõs- da mättmateriaalkoontâr da Aarktlaž pedagogiikk II -ha'ŋkkõs, 2021

Videoi raajjmõš lij samai-i hiälpp da tõ'st peäss ä'lğge hã't-i toolkte'lfoo'nin. Videoin mušttlet mainnãz da tõin vuei'tet tue'jjeed arggpeivvsaž aa'sšin miõllkie'ssi. Noorim viiņkid, koin peäss puãrast â'lğge videoi plaanummšest da raajjmõõžžãst. Vuã'ppõõžžid kannat printteed mãtt'tõõťjid videoi plaaneem tuãrjõssãn

Aalgãst:

1. Mãin sniimak?

Sniimak-a te'lfoo'nin, tablee'ttin avi sniimãm-mãšinain? Lij-a tu'st taarbšum aparaatt âã'nnemnalla avi taarbšak-a nãkkam u'čtee'lest?

2. Ķeãin ton sniimak?

Sniimak-a õhttu, kuei'tes avi šuurab jooukin le'be obb klaass viõggin?

3. Mã'htt jiãnnai äãij taarbšak video raajjmõ'sše?

Plaanad õõutsãã'jest u'čtee'lin mã'htt jiãnnai äãij taarbšak video raajjmõ'sše. Äãij mããnn ideãsttmõ'sše, kiõttke'rjttummša, sniimm'mõõžž valmštõõllmõ'sše, sniimm'mõ'sše da editãsttmõ'sše.

4. Materiaali vaaldšummuš

U'čtee'lest lij šiõgg valvvãd, mã'htt mãtt'tõõtti seeilte sij materiaolid. Lij kudd, što materiaolid seeiltet OneDrive maappãst le'be jee'res põlvvkããžžkõõžžãst, koozz še u'čtee'l peäss. Lij šiõgg ruõkkãd ainsmã'ttem diõtt mããng versioid da reãuggad tuãjversionin, kãã'tt ruõkkãt rajjum muttsi mãņņa. Nããit ainsmãã'ttet, što rajjum muttãz jie læppje.

5. Muu'st äãnnad vie'kk!

U'čtee'l stu'vrje mãtt'tõõťjid videoi plaanummšest da tõi raajjmõõžžãst. Še nee'ttest kãunn'je vuã'ppõõžž ideãsttmõ'sše, sniimm'mõ'sše da editãsttmõ'sše.

Video plaanummuš:

1. Va'lljed teem

Va'lljed teem, kãã'tt keãss tuu miõl, da vigškue'd idea tõ'st ooudãs. Ideãsttmõõžž vie'kken kannat tue'jjeed juurdkartt.

2. Va'lljed video genre da sniimmãmtããvtõs

Va'lljed mõõnnalla haa'lããk sniimmãd da keãn/mõõn haa'lããk sniimmãd. Pãi â'lmm lij raajjãn ko va'lljããk genre da sniimmãmtããvtõõžž.

Ouddmiãrk videoi genrein: animaatio, čuã'jtee'lm le'be mõõn-ne raajjmõõžž sniimm'mõš, musikkvideo, dokume'ntt le'be myday.

3. Plaanad da kee'rjet kiõttke'rjtõõžž

Ķiõttke'rjttummša kee'rjtet video šõddmõõžžid podd pooddãst da tõi pešttmõš. Lij pue'rr raajjãd še karttkiõttke'rjtõs, mã'st plaanããk mãkkam kaart haa'lããk mõõn po'dde. Ķiõttke'rjttõõžž siiskãž vuãitt mottjed poka sniimak, te'l sããttak ho'hssjed po'dde aivv oõđ kiõččãmvue'jj!

Va'lljed spokoi sniimmãmpãi'kk, što jiõn ko'lle puãrast da smiõtt, taarbšak-a kuliissid sniimmãm vããras. Smeãtt še, mãkkam neãvvaid, mã'te čuõvid le'be rekvisiitt taarbšak sniimm'mõõžž vããras. Jõs sniimak ãlggan, muu'st, što piõgg pãššan tuõđi hie'lķeld videoo'je. Sniim â'te piõggãst suõjjei pããi'ķest da kããit sniimmãd kuu'lmeš, ko'st ij piõgg vuõi'ğgest sniimmãm-mãšinaa'je le'be te'lfoo'ne,

što jiõnn kooll pue'rben. Go sniimak se'st jiõnn ij kuul kookkâs, te'l sniim jäänmõsân kwei't mettar k'ee'jjest.

Jõs jiõn jie oo'nnest videost, leâša kartt lij pue'rr, vuäitak lââ'zzted jiõnnjuõn mâ'ŋŋlakast. Tõt tue'jjad siõmmna lââ'ss tuâj, leâša nââi't šiõgg materiaal ij taarbâž vie'ltkâni sniimmâd o'ddest.

Go va'lljâäk sniimmâmpoodd, kannat še smiõttâd makkam toobdâlm haa'lâäk videoo'je. Sniimmâmpâäi'k toobdâlm vuäitt mottjed ouddmiârkkân čuõvvubun da vie'sslubun le'be teämmsubun da määkssubun čuõvtõõzzin.

Va'lljed videoo'je čuä'jtõõll'jid da harjttõõllâd video k'ioõttk'ee'rjtõõzz da repliikid. Videoo'je vuäitt še liäntteed pããdai jiõn.

4. Sniim uu'ccmõsân 10 sekuunt vâlddõõzzid

Sniim uu'ccmõsân 10 vâlddõõzz per tâimmjummuž, mâin vuäitak va'lljeed pue'rmõõzzid go editâastak video. Siâssõõlât še, što sniimât da noorât nc. pã'jjmeârřsaz materiaal, mõõn vuäitt nu'tt haa'lee'l ââ'nned editâsttmõõžž pooddâst.

5. Vaajttõõl sniimmâmkuu'lm da vää'ld lokku čuõvtõõzz!

Sniimmâmkuu'lm vaajttõõllmõõžžin vuäžžak rajjum hie'l'keld arggpeivvsaž aa'sšin miõllkie'ssi. Vaajttõõl tõnt sniimmâmkuu'lm da kãâi't mõõn-ne oodâs, sãtt lee'd, što vuäžžak tuõdi fiin vâlddõõzzid! Jõs vaajtak sniimmâmkuu'lm vuäitak še vuäžžad vâlddõõzzid pue'rab čuõvtõõzz.

Ouddmiârk sniimmâmkuu'lmin: â'lddkartt, čõõ'lmi õllâdvuõtt, vue'llku'lmm.

Muu'st še:

- **Sniim video lâskkad**
- Videoo'je vuäitt lââ'zzted editâsttmõõžž poodd še stillkaartid.
- Gu video lij editâsttum haa'lääm hammu, tõõzz lââ'zzted algg- da lopptee'kstid di musiikk
 - o Algg- le'be lopptee'kstin lij pue'rr pu'htted ou'dde jm. k'ioõttk'ee'rjteei, sniimmi, čuä'jtõõlli, čuõppi, musiikk käivv/čuä'jteei da stu'vrrjum u'čtee'l
 - o Vuäitak pu'htted äššad ou'dde še lââ'zztee'l animaatio da tee'kstid videoo'je
 - o Lââ'ssen videoo'je vuäitt lââ'zzted tee'kst'tõõzzid
- K'ee'rjet videost muä'dd ciâlkkki kokksaž čio'lğgõstee'kst
- Ciist jeârřsi privaattlažvuõđ jeä'l-ga sniim si'jjid lââ'vtää. Tobddõõđ še nuõrisuãvtõõzz staani staani sãâ'j vuä'pstõ'sse, što videoi raajjmõš lij pukid šiõttâl da mätt'teei k'ioččlãsttmõš: <https://nuor.fi/fi/turvallisen-tilan-ohjeistus/>

Ouddmiârk videoin:

Unna Junná: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2008/02/25/unna-junna-saamenkielinen-lasten-tv>

Oktavuohta.com seeidast vuäitt tobdstõõttâd sãâ'm jie'llicka'rtte: <https://www.oktavuohta.com/sami-filbma>

Nuõrisuãvtõõzz Youtube -kanaal: https://www.youtube.com/channel/UCjkkb-JuwpbPT2_WswpJ2Pw/videos

Sãä'mtee'ğğ Youtube -kanaal: <https://www.youtube.com/channel/UCAkIOVRocVzAlJYqLlhivQ>

Sãä'm škooultemkõõskõõzz Youtube -kanaal: <https://www.youtube.com/c/SAKKMedialinja/live>

Sohkaršohkka káčč sniimmâd fii'lmid säämas:

https://yle.fi/uutiset/osasto/sapmi/sohkarsohkka_hastala_govvet_filmmaid_samegillii/10088500

Snimldõõgg: Sää'mte'gğ

Käivv: Yle Oodâsklaass rajjum mätt'tõsvideo, koin tobstõõđât videoi raajjmõ'sše, neävvaid da õõlmtõ'sse
Videoid vuäitt kiõččâd klaassin le'be mätt'tõõttji vuäi'tte kiõččâd tõid jiõččânji vue'ssen plaaneemtuâj: